

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ukiumoortumik nalunaarusiaa 2016

Kapitali 12. Toqussutaasartut

Kalaallit Nunaanni toqusut uppernarsaataat Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nalunaarsugarai pitsaassusaallu qulakkeertarlugit. Paasissutissat Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup toqussutaasartunut qarasaasiakkut nalunaarsuivianut immiunneqartarput. Toqusut uppernarsaataat Sundhedsstyrelsimut (siornatigut Statens Serum Institutimi naalagaaffiup peqqissutsimut tunngatillugu paasissutissanut immikkoortortaarfianut /National Sundhedsdokumentationimut) kinaassusaat ilisarnarunnaarlugit toqussutaasunik nalunaarsuiffimmut- oqaluttuarissaanermi pisartut tunngavigalugit- Kalaallit Nunaannut atugassatut nassiunneqartarput. Ukiumut toqusunut uppernarsaatit arlallit assigiinngitsunik patsiseqartumik Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit tiguneqarneq ajorput quppernerillu toqussutaasup allassimaffii pissarsiassaasarsimanatik. Taamaammat Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit kisitsisit Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataanut naleqiullugit toqusut ikinnerugajussapput. Toqusunut uppernarsaasiornermut atatillugu suliamik ingerlatsinerup ajornakusoortuunera Kalaallit Nunaannilu nakorsat taarseraannerujussuat toqusunut uppernarsaatit amigaataasarnerannut patsisaaqataasinnaapput.

2014-imi 2015-imilu toqussutaasut arnanut angutinullu agguataaneqarnerat tabelimi 1-imi 2-milu nassuiarneqarput. Paasissutissat pissarsiarineqarsimasut toqusut sumillu toqquteqartut uppernarsaatitalit taamaallaat nassuiarneqarmata, toqusut amerlassusaasa Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataanut naapertuutinnginnerat maluginiaqqequneqarpoq. Toqussutaasartulli assigiinngitsut agguataarneqarneranni kræftip uummatikkullu nappaatit toqussutaagajunnerpaajunerat ersarippoq.

2014: Nappaatinut tuniluuttunut tunngatillugu angut ataaseq sakiialluummik TB-mik toqquteqarpoq. Arnat pingasut AIDS-imik toqquteqarput. Tappiorannartunik meningokokkinik toqquteqarpoq ataaseq (angut). Tappiorannartumik virus-imik patsiseqartumik tingulluuteqarnermik/tinguklut aseruuttoornermik toqquteqartoqarsimangilaq.

2015: Nappaatinut tuniluuttunut tunngatillugu angutit pingasut arnarlu ataaseq sakiialluummik TB-mik toqquteqarput. Arnaq ataaseq AIDS-imik toqquteqarpoq. Tappiorannartunik meningokokkinik virus-imillu patsiseqartumik tingulluuteqarnermik/tinguklut aseruuttoornermik toqquteqartoqarsimangilaq.

Kalaallit Nunaanni toqussutaasut pillugit naatsorsueqqissaanermi kisitsisinik Nunanut Avannarlernut assersuussiniarnermik kissaateqartunut innersuunneqarpoq NOMESCO-p ukiumoortumik nalunaarusiaa "Health Statistics for the Nordic Countries 2016" <http://nowbase.org/da/publications>. Tassani WHO-p nunarsuaq tamakkerlugu nappaatinut immikkoortiteriaasaa (ICD-10 koder) napertorlugu paasissutissat sukumiisut takutinneqarput, tamatumali peqatigisaanik NOMESCO-p ukiumoortumik nalunaarusiaani ileqqut toqussutaasunillu nalunaarsueriaatsit assigiinngissuteqarnerat maluginiaqqequnqarportaaq.

Tabel-it

Tabeli 1. 2014-imi Kalaallit Nunaanni toqussutaasut

	Angutit		Arnat		Tamakkerlutik	
	Amerlassusaat	Procentingorlugit	Amerlassusaat	Procentingorlugit	Amerlassusaat	Procentingorlugit
Nappaatit tuniluuttut	4	1,8	8	3,7	12	2,7
Kræfti	48	21,2	61	28,2	109	24,7
Qinersitigut- timillu sulineranut tunngatillugu						
nappaatit	6	2,7	2	0,9	8	1,8
Uummalluutit	34	15,0	30	13,9	64	14,5
Nappaatit aap ingerlaarneranut tunngasut allat	15	6,6	15	6,9	30	6,8
Anersaartuutitigut nappaatit	16	7,1	22	10,2	38	8,6
Nersat arrioriartortarfiisigut nappaatit	8	3,5	7	3,2	15	3,4
Ajunaarnerit	10	4,4	5	2,3	15	3,4
Immint toquttut	31	13,7	14	6,5	45	10,2
Toqutaasut	2	0,9	1	0,5	3	0,7
Allat	54	23,9	51	23,6	103	23,3
Katillugit	226	100,0	216	100,0	442	100,0

Tabeli 2. 2015-imi Kalaallit Nunaanni toqussutaasut

	Angutit		Arnat		Tamakkerlutik	
	Amerlassusaat	Procentingorlugit	Amerlassusaat	Amerlassusaat	Procentingorlugit	Amerlassusaat
Nappaatit tuniluuttut	8	3,1	13	7,4	21	4,8
Kræfti	53	20,4	46	26,3	99	22,8
Qinersitigut- timillu sulineranut tunngatillugu						
nappaatit	4	1,5	2	1,1	6	1,4
Uummalluutit	36	13,8	19	10,9	55	12,6
Nappaatit aap ingerlaarneranut tunngasut allat	25	9,6	9	5,1	34	7,8
Anersaartuutitigut nappaatit	20	7,7	21	12,0	41	9,4
Nersat arrioriartortarfiisigut nappaatit	12	4,6	10	5,7	22	5,1
Ajunaarnerit	20	7,7	7	4,0	27	6,2
Immint toquttut	20	7,7	12	6,9	32	7,4
Toqutaasut	3	1,2	0	0,0	3	0,7
Allat	59	22,7	36	20,6	95	21,8
Katillugit	260	100,0	175	100,0	435	100,0